

KOMMENTAAR

Halen de Zuidhollandse duinen 1985 ?

door KEES VERTEGAAL

In 1979 kwam het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland van de grond. Een diepgaande studie naar alle mogelijke alternatieven voor duinwaterwinning en naar de gevolgen van alle alternatieven voor het natuurlijk milieu, de drinkwaterkwaliteit, de veiligheid, de recreatie, enz. Deze studie zou de basis kunnen worden van beleidskeuzen ten gunste van het natuurbehoud in de duinen, vóór andere vormen van waterwinning dan de huidige oppervlakte-infiltratie.

Dit alles gaf reden tot hoop: niet alleen werd de kans groot dat de vele in de duinen van Zuid-Holland geplande uitbreidingen niet door zouden gaan, bovendien werd mogelijke sanering van de bestaande winningen serieus in het onderzoek betrokken.

Nu, eind 1980, verdwijnen deze hoopvolle perspectieven echter langzaam naar de achtergrond en wordt de aandacht opnieuw opgeëist door allerlei uitbreidingsplannen in de duinen:

- in Berkheide heeft minister Ginjaar toestemming gegeven voor een uitbreiding van de winning van 16 tot 25 miljoen m³/jaar. Dit zal vergravingen over een lengte van ca. 2½ km met zich meebrengen, juist in de nog ongestoorde zônes van het gebied. Het argument van de minister is: pas ná 1985 zijn de resultaten van het Integraal Onderzoek toepasbaar, tot die tijd is deze uitbreiding noodzakelijk;
- in Meijendel heeft het College van G.S. toestemming gegeven voor een uitbreiding met 3 mln m³/jaar door middel van infiltratie in de Waalsdorpervlakte. Verwachte gevolgen: vergraving van vele hectares en verdroging van een nabijgelegen, fraai kwelplangebied;
- in het Solleveld (Westlandse duinen) wordt over een aanvraag van de WDM voor uitbreiding van 3 tot 20 miljoen m³/jaar door de Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven aan minister Ginjaar geadviseerd uitbreiding toe te staan tot 13,2 mln m³/jaar. Hierbij zal bijna de helft van het Westlandse duingebied op de schop gaan.

Samengevat is de situatie nu aldus:

1. Er is een onderzoek met als doelstelling alternatieven voor duinwaterwinning te ontwikkelen en te onderzoeken, zodat de schade in de duinen vermindert kan worden.
2. Vóórdat dit onderzoek tot resultaten leidt, moeten in alle gebieden waar het om begonnen is -kennelijk- nog snel een aantal uitbreidingen plaatsvinden, met zeer ingrijpende gevolgen voor het natuurlijk milieu.

Het kalf wordt nog snel even verdrongen, terwijl de plannen voor het dempen van de put al klaar liggen!

er zijn mogelijkheden

Op dit moment wordt door de instanties die zich met de vergunningenprocedures bezighouden (de minister van V en M, de Raad van State, G.S. van Z.-Holland) voor elke vergunning *apart* bekeken of er korte-termijn-alternatieven zijn, die in de periode tot 1985 soelaas bieden. Het is echter dringend gewenst alle uitbreidingsplannen *in totaal* te bestuderen. Oplossingen die één gebied niet haalbaar lijken, zijn dat mogelijk wél voor drie gebieden.

En mogelijkheden voor korte-termijn-oplossingen zijn er wel degelijk:

- de waterverbruiken blijken zich min of meer te stabiliseren: allerlei prognoses waaruit de noodzaak tot uitbreiding moet blijken, zijn te hoog;

- de capaciteit van het Haagse bedrijf is hoogst waarschijnlijk voldoende (zeker wanneer men tijdelijk met hogere waterstanden in de infiltratieplassen zou werken) voor een suppletie aan het Westlandse en Leidse bedrijf in de komende twee jaar;
- de capaciteit van het Leidse bedrijf kan met ca. 2 mln m³ per jaar uitgebreid worden, wanneer voorgezuiverd water uit het Haagse Maas-Duinplan zou worden aangevoerd. Hiervoor is slechts de snel te realiseren aanleg van een korte aanvoerleiding over de Wassenaarse Slag naar Berkheide nodig;
- binnen enkele jaren kan de drinkwaterleiding van Rotterdam naar Zoetermeer vergroot zijn. Rotterdam heeft een flinke overcapaciteit, wil graag water leveren en de werkzaamheden voor een grotere leiding zullen niet op procedurele problemen stuiten. Wanneer Rotterdam de waterleveranties aan Zoetermeer e.o. van Den Haag overneemt, heeft het Haagse bedrijf voldoende water voor suppleties aan Leiden en het Westland via bestaande leidingen tot ná 1985.

spoed

Er zal nu echter wel snel gewerkt moeten worden. Ook de korte-termijnproblemen moeten *integraal* bekeken worden. De tot nog toe vage plannen om in het kader van het Integraal Onderzoek ook een integraal korte-termijn-beleid te ontwikkelen, moeten met kracht ter hand worden genomen. Minister Ginjaar en G.S. van Zuid-Holland zouden hun verantwoordelijkheid in deze serieus moeten nemen.

Alle idealen waarmee het Integraal Onderzoek is opgezet zijn nog steeds toe te juichen en geven hoop voor de periode na 1985. Op dit moment dringt zich echter de vraag op: halen de Zuidhollandse duinen 1985 ?